

ตัวอย่างก่อนพิมพ์

สั่งพิมพ์

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาออกกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 590/2535

นาง ร จ ต เปรุ นาวิน โจทก

นาง น ว ร ร ณ ศิลป บรรเลง กับพวกจำเลย

ป. พ. พ. มาตรา 1356, 1363, 1381, 1382, 1393, 1394

ป. ว . พ. มาตรา 55, 183

เจ้าของที่ดินยกที่ดินให้แก่บุตรทั้งหกถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันโดยไม่มีวัตถุประสงค์จะให้แบ่ง
ปันเจ้าของรวมกันมีลักษณะเป็นการถาวรอนจะแบ่งแยกกันไม่ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1363 วรรคแรก
โจทกในฐานะผู้จัดการมรดกของเจ้าของรวมคนหนึ่งจึงมีสิทธิฟ้องขอให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินแปลงพพาทใดที่ดินพิพาทใส่ชื่อผู้
ถือกรรมสิทธิ์รวมทุกคนไว้โดยไม่ได้มีการตกลงแบ่งแยกกันปันส่วนในระหว่างเจ้าของ
รวม การถือครองที่ดินของจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ซึ่งปันเจ้าของรวมเป็นการครอบ
ครองแทนเจ้าของรวมคนอื่นที่มีโดยอาศัยในที่ดินพิพาทจำเลยที่ 1 จะอ้างการครอบ
ครองปรปักษ์ไม่ได้จนกว่าจะได้บอกกล่าวเปลี่ยนลักษณะแห่งการยึดถือตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1381 เสียก่อน เมื่อไม่ได้แสดงเจตนาเปลี่ยนลักษณะ
แห่งการยึดถือแก่เจ้าของรวมคนอื่นว่าจะยึดถือครอบครองปันของตนจำเลยที่ 1 ไม่ได้
กรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนที่ครอบครอง โจทกฟ้องขอให้จำเลยทั้งสี่แบ่งส่วนกรรมสิทธิ์รวมใน
ที่ดินพิพาทให้โจทก ปัญหามีเพียงว่า โจทกมีสิทธิเรียกให้แบ่งส่วนของตนได้หรือไม่ ขอให้
ว่าจำเลยที่ 1 ครอบครองบ้านและโรงรถอยู่ จะได้อาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทส่วนที่ปลูกสร
างนั้นหรือไม่ ปะเด็นพิพาทในคดี เพราะว่าการจำยอมไม่ถูกกระทบกระเทือนจน
เกิดการแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ที่ดินพพาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา
1393, 1394

โจทกฟ้องว่า โจทกเป็นผู้จัดการมรดกของพลตรีประสิทธิ์ เปรุ นาวิน ตามคำสั่งศาล
แพ่ง พลตรีประสิทธิ์ปันเจ้าของรวมกับจำเลยทั้งสี่ในที่ดินโฉนดเลขที่ 2624 เนื้อที่ 2
งาน 38 ตารางวา โดยพลตรีประสิทธิ์มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวอัตรา 1 ใน 6 ของที่

ดินทั้งหมด คัดเป>นเนื้อที่ $39 \frac{2}{3}$ ต. ารางวาจำเลยที่ 1 มีกรรมสิทธิ์ในอัตรา 2 ใน 6 คัด
เป>นเนื้อที่ $79 \frac{1}{3}$ ต. าร างวา จำเลยที่ 2 ที่ 3 และท 4 มีกร ร มสิทธิ์ในที่ดินอัตราสวน
คนละ 1 ใน 6 คัดเป>นจำนวน เนื้อที่คนละ $39 \frac{2}{3}$ ตารางวา

โจทก์ได้แจ้งให้จำเลยทั้งสองแบ่งแยกที่ดินในส่วนที่แป>นของพลตรีประสพให้แก่โจทก์ในฐานะผลการมรดกของพลตรีประสพปรากฏว่าจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ไม่ขัดข้องแต่จำเลยที่ 1 ไม่ยินยอมทั้งไม่ส่งมอบโฉนดที่ดินให้โจทก์ไปจดทะเบียนในชื่อทายาทของพลตรีประสพตามกฎหมายโจทก์จึงให้ทนายความมหน่งส่งจดจำเลยที่ 1 ให้ส่งมอบโฉนดที่ดินดังกล่าวแก่โจทก์เพื่อนำไปจดทะเบียนในชื่อทายาทกับนำไปแบ่งแยกที่ดินต่อไปแต่จำเลยที่ 1 หลีกเลียงไม่ยอมรับมหน่งของทนายความโจทก์ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองให้โอนโฉนดไปให้พนักงานที่ดินและแบ่งแยกที่ดินโฉนดเลขที่ 2624 จำนวน 1 ใน 6 ส่วนของที่ดินดังกล่าวให้แก่โจทก์หากจำเลยทั้งสองไม่ยอมจัดการแบ่งแยกให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลเป็นกรณีการแสดงเจตนาแทนและถ้าการแบ่งแยกที่ดินไม่อาจกระทำได้ให้ศาลมีคำสั่งให้ขายโดยประมูลราคาระหว่างกันเองหากไม่สามารถตกลงกันได้ให้เอาออกขายทอดตลาดนางนันทิยาได้แบ่งให้โจทก์ในอัตรา 1 ใน 6 ของราคาขายทั้งหมดหากไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ให้จำเลยทั้งสองรวมกันชดเชยค่าที่ดินตาม WE ของแก่โจทก์คดีแป>นเงิน 595,000 บาทพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี L นับแต่วัน WE ของจนกว่าชำระเสร็จ

จำเลยที่ 1 ให้การว่าการใดกรรมสิทธิ์รวมของพลตรีประสพและจำเลยที่ 1 พร้อมพี่น้องอีก 3 คนได้มาโดยการยกให้โดยเสนหาจากนาวาโทพระปราบอั้งวะและนางปราบอั้งวะบิดามารดานางปราบอั้งวะได้ตกลงกับทายาททุกคนว่าที่ดินกรรมสิทธิ์รวมพพาทนี้แป>นของเก่าแก่และได้ปลูกบ้านให้อยู่อาศัยอย่างถาวรบ้านของนาวาโทพระปราบอั้งวะอันแป>นบ้านเก่าแก่ประมาณเกือบ 70 ปีแล้วหาให้มีมีการแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมโดยให้จำเลยที่ 1 เขาคครอบครองอยู่อาศัยในบ้านดังกล่าวอย่างแป>นเจ้าของบ้านมาตลอดสำหรับพลตรีประสพหลังจากที่ได้โอนเขาชื่อแป>นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมแล้วตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2489 ไม่เคยเขามาอยู่อาศัยและมีสวนใช้ประโยชน์ในที่ดินต่อมาเดือนเมษายน 2502 พลตรีประสพได้มาขอให้จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 และนางถนอมฤทธิมภักดีลงชื่อยินยอมให้พลโทสุขเปรูนาวินเขาชื่อแป>นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมด้วยอ้างว่าพลโทสุขเปรูนาวินและได้มีการตกลงกันว่าจะไม่มีการแบ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงนี้อีกแต่บัดนี้จำเลย

ที่ 1 ได้ครอบครองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างคือบ้านเลขที่

379 และที่ดินซึ่งแป>นที่ตั้งบ้านเรือนทรง

ไทยกับโรงรถและได้อยู่อาศัยในที่ดินซึ่งแป>นที่ตั้งของบ้านโรงรถโดยสงบแป>นโดยเจตนาแป>นเจ้าของตลอดมาตั้งแต่เกิดแป>นเวลาเกือบ 50 ปีแล้วจำเ

ล ย ที่ 1 จ ง ไ ต ก ร ร ม ส ี ท ธิ์ น ที่ ด ิน ซึ่ง ค ร อ บ ค ร อ ง อ ยู่ ค ือ ที่ ด ิน ที่ เป > น ที่ ด ัง บ าน เล ข ที่ 379 และ บ าน เ รื อ น ท ร ง ไ ท ย พ ร อ ม โ ร ง ร ด ข อ ง จ ำ เล ย ที่ 1 แ ล ะ บ าน ข อ ง จ ำ เล ย ที่ 1 น ั้น จ ำ เล ย ที่ 1 ไ ด ยู่ อ าศั ย เ กิ น ก ว ำ 10 ป L แ ล ว บ าน จ ึง เป > น ภ า ร จ ำ ย อ ม กั บ ที่ ด ิน แ ป ล ง พ ิ พ าท โ จ ท ก พ E อ ง ข อ แ บ ง แ ย ก ก ร ร ม ส ี ท ธิ์ ร วม ไ ม ไ ด โ จ ท ก ม ิ ไ ด มี ห น ึ่ง ส ี อ บ อ ก ก ล าว ท ว ง ถ าม ไ ห จ ำ เล ย ที่ 1 แ บ ง แ ย ก ก ร ร ม ส ี ท ธิ์ ร วม ใน ที่ ด ิน แ ป ล ง พ ิ พ าท ข อ ไ ห ย ก พ E อ ง

จ ำ เล ย ท 2 ท 3 แ ล ที่ 4 ไ ห ก าร ว ำ ไ ม เ ค ย ช ัด ข อ ง ใน ก าร ที่ โ จ ท ก ข อ แ บ ง แ ย ก ที่ ด ิน โ น น ด ัง ก ล าว แ ต ก าร แ บ ง แ ย ก ไ ม อ าจ ก ะ ทำ ไ ด เ นื่ อ ง จ ำ เล ย ที่ 1 ซึ่ง เป > น ผู เ ก บ ร ัก ข ำ โ น น ด แ ล เ ป > น ผู อ ยู่ อ าศั ย ใน

ที่ดินดังกล่าวไม่ยอมให้แบ่งแยกท่ง ๆ ทเจ้าของรวมคนอื่นไม่ขัดข้องจึงไม่ใช้ความผิดของจําเลยท 2 ท 3 และ 4 ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จําเลยทั้งสี่แบ่งแยกโฉนดที่ดินเลขที่ 2624 เลขที่ดิน 227 ตำบลศิริราช (บางเสาธง) อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ให้โจทก์ 1 ใน 6 ส่วน ถ้าจําเลยไม่สามารถตกลงกันได้ว่าจะแบ่งกันอย่างไร ให้ขายทรัพย์สินดังกล่าวโดยประมูลราคาในระหว่างเจ้าของรวมก่อน หากไม่สามารถตกลงกันได้ให้ประมูลออกขายทอดตลาดนำเงินที่ขายมาแบ่งให้โจทก์ 1 ใน 6 ส่วน จําเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนจําเลยที่ 1 ถูก

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ขอเท็จจริงที่คู่ความรับกันฟังได้ว่า โจทก์แป>นผู้จัดการมรดกของพลตรีประสิทธิ์ เปรมนาถ ตามคำสั่งศาลที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 2624 ตำบลศิริราช (บางเสาธง) อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เนื้อที่ 238 ตารางวา เดิมแป>นของนางวาโทพระปราบอั้งวะ และนางปราบอั้งวะ (พวงเปรมนาถ) หลังจากนางวาโทพระปราบอั้งวะถึงแก่กรรมแล้ว นางปราบอั้งวะโดยที่ดินดังกล่าวให้บุตร 6 คน ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกันคือ พลตรีประสิทธิ์ เปรมนาถ จําเลยที่ 1 จําเลยที่ 2 จําเลยที่ 3 พลโทสุข เปรมนาถ และนางถนอมฤติภมมิกัดต่อมานางถนอมฤติไธโอนสวนของตนให้จําเลยท 1 ปัจจุบันตนพพาทมผดอกรรมสทธรวม 5 คนคือ พลตรีประสททจําเลยท 2 จําเลยท 3 จําเลยท 4 ในฐานะผดอการมรดกพลโทสทอกรรมสททคนละ 1 ใน 6 ส่วน จําเลยท 1 อกรรมสทท 2 ใน 6 ส่วน ตนโจทท E อกขอให้จําเลยท่งสแบ่งสวนของพลตรีประสททเนอท 39 2/3 ตารางวาปัญหาตามฎีกาของจําเลยท 1 ประการแรกมว่าวัตถุประสงคในการแป>นเจ้าของรวมในทตนพพาทมลักษณะแป>นการถาวรหรือไม่เห็นว่าหลังจากนางปราบอั้งวะถึงแก่กรรมแล้ว ในระหว่างทายาทท่งททซึ่งแป>นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทก็ยังมี การโอนและขอแบ่งแยกโดยเมื่อ พ. ศ. 2528 นางถนอมฤติภมมิกัดไธโอนสวนของตนให้จําเลยที่ 1 และใน พ. ศ. 2525 เจ้าของรวมก็ไ้ไปขอแบ่งแยกสวนของตนต่อเจ้าพนักงานที่ดินตามเอกสารหมายจ.5, จ.12 ถึงจ.19 แต่ไม่สามารถตกลงกันได้จําเลยท 2, ที่ 3 และท 4 กให้การและเบกความว่าเดิมใจและประสงค์จะแบ่งแยกทตนพพาทแป>นสวนของตนคงขัดข้องแต่ตัวจําเลยท 1 ผเดียวแ่มนางปราบอั้งวะจะให้ทตนแก่บุตรโดยประสงค์จะให้บุตรอัยรวมกันในที่ดินพพาทตามที่จําเลยท 1 นา सबแต่กแป>นเพียงความประสงค์ของแป>นมารดาที่ยอมประสงค์จะให้บุตรอัยรวมพรอมเพรียงกันในที่ดินของบิดามารดาการที่นางปราบอั้งวะเจ้าของที่ดินยกทตนให้แก่บุตรรวมกันโดยบุตรบางคนไม่ได้อาศัยอยู่ในทตนแปลงดังกล่าวด้วยและเจ้าของรวมสวนใหญ่ประสงค์จะแบ่งแยกมิใช่แป>นเรื่อที่มีวัตถุประสงคจะให้แป>นเจ้าของรวมกันมีลักษณะแป>นการถาวรอันจะแบงกันไม่ได้ตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1363 วรรค

แรกตั้งนั้น โจทกในฐานะผู้ จัดการมรดกของพล ต รี ประสิทธิ์ เจาของรวมคนหนึ่งจึงมีสิทธิ
ฟ้องขอให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินแปลงพิพาทได้

จำเลยที่ 1 ฎีกาประการต่อมาว่าจำเลยที่ 1 ได้ครอบครองปรปักษ์ที่ดินพพาทสวนปลูกบานเลขที่ 379 บ้านทรงไทยและโรงรถจนได้กรรมสิทธิ์แล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขอแบ่งนั้น เห็นว่า จำเลยที่ 1, 2 และที่ 3 ครอบครองที่ดินพพาทและปลูกบาน อยู่ ในที่ดินดังกล่าวในรู านะเจ้าของกรรมสิทธิ์ รวมเนื่องจากเป>บุตรของนางปราบอั้งวะเจ้าของเดิม ส่วนพลตรีประสิทธิ์และพลโทสุข แต่งงานแล้วแยกครอบครัวไปอยู่ ที่อื่น ที่ดินพพาทคงใส่ชื่อผู้ ถือกรรมสิทธิ์ รวมทุกคนไว้โดยไม่ ได้มีการ ตกลงแบ่งแยก กันเป>นสัดส่วนในระหว่างเจ้าของรวมแต่อย่างใด การ ถือครองที่ดินของจำเลยที่ 1, 2 และที่ 3 จึงเป>นการครอบครองแทนเจ้าของรวมคนอื่นที่มี อยอาศัยในที่ดินพพาทด้วย กรณีเช่นนี้จำเลยที่ 1 จะ ่อ ำการครอบครองปรปักษ์ในที่ดินพพาทอันเป>น กรรมสิทธิ์รวมไม่ได้ จนกว่า จะได้ บอกกล่าว เปลี่ยน ลักษณะแห่งการ ยึดถือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1381 เสียก่อน เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ได้แสดง เจตนาเปลี่ยนลักษณะการยึดถือแก่ เจ้าของรวมคนอื่นว่าจะยึดถือครอบครองบานทั้งสองหลัง โรงรถ และ ทด น ดัง กล่าว เป> นของตน แล้ว จำเลยที่ 1 จึงไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินสวนครอบครอง

จำเลยที่ 1 ฎีกา เป> น ขอ สูด ทายว่า ศาล ช้ น ต นกำหนดประเด็น ขอพิพาทขาดไป ควรจะ มีประเด็น เ พิ่ม คือบานเลขที่ 379 บ้านทรงไทยและโรงรถ ได้ ำ ร ำ ย อย มบนที่ดินที่ปลูกสร้างหรือไม และประเด็น เรื่อง อำ นาจฟ้อง เพ ร ะ จำเลยที่ 1 ได้ให้การไว้แล้ว ว่าก่อนฟ้องโจทก์ ไม่ได้บอกกล่าวให้ จำเลยที่ 1 ไปแบ่ง แยกกรรมสิทธิ์แต่ประการใดเห็นว่า โจทก์ ฟ้อง ขอให้จำเลย ทั้งสัแบ่งสวนกรรมสิทธิ์รวมใน ที่ดินพพาทให้ โจทก์ขอ ที่ว่า บานเลขที่ 379 บาน เรือนไทยและโรงรถ ที่จำเลยที่ 1 ครอบครองอยู่ จะ ได้ ำ ร ำ ย อย มในที่ดิน ที่ปลูก สร้างหรือไมหาใช่เป>นประเด็นขอพพาทในคดีนี้ไม่ ปัญหา คดีนี้มีเพียง ว่า โจทก์เป> น เจ้าของกรรมสิทธิ์รวมจะมี สิทธิเรียกให้แบ่ง สวนของ โจทก์หรือไมเท่านั้น และแม้หาก จะมี ำ ร ำ ย อย มดัง ที่จำเลยที่ 1 ำ ร ำ ย อย มนั้น ก็หา ูก ักกระทบ กระเทื้อ นจากการแบ่งแยก กรรมสิทธิ์ ที่ ด นพพาทไม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1393และมาตรา 1394 สวนประเด็นเรื่อง อำ นาจฟ้อง นั้น เห็นว่า โจทก์บรรยาย ฟ้อง แล้วว่า โจทก์ ได้ ต ด ต ่อ จำเลยทั้งสองสัให้ จ ด ก ำ ร แบ่งแยกที่ดินพพาทในสวนของพลตรีประสิทธิ์ให้ แก่ โจทก์ แต่ จำเลยที่ 1 ไม่ยอม และ ไม่ส่งมอบโฉนดให้ โจทก์ให้ ทนายควา ม ม ทน ง ส ่อ แ จ ง เพ ่อ ให้ จำเลยที่ 1 น ำ โฉนดไปแบ่งแยกจำเลยที่ 1 ก ท ล ี ก แ ล ย ง ไม่ ย อย ม ร บ ทน ง ส ่อ ซ ง ต ำ ม ไ บ ค น ผ ฝ ำ ก ส ง จ ด ท ำ ย ทน ง ส ่อ แ จ ง ด ง ก ล ำ ว แ อ ก ส ำ ร ท ำ ย จ.21 แ ผ น ที่ 3 ก ี ะ บ ู ว ำ จ ด ท ำ ย ข อ ง โจทก์ ท ม ถึง จำเลยที่ 1 ไม่ ม ผ ม ำ ร ำ บ ใ น ก ำ ท น ด เ ช น น โจทก์ ย อย ม ฟ้อง จำเลยทั้งสองได้ ำ ร บ อ ก ก ล ำ ว ก อ น ฟ้อง หรือ ไม หา ท ำ ห โจทก์ ไม่ ม ำ ร ำ จ ฟ้อง ไม่ ท ศ ำ ล ช น ต น ก ำ ท น ด ป ระ เ ด น ข อ น ข อย บ แ ล ว "

พพาทษายน

(ป ร ะ ม า ณ ชั น ซ อ - สั ง เว ย น รั ต น มุ ง - เ พ ง เ พื ง นิต)

แ ห ล ง ท ม า

เ น ต ิ บ ั ณ ท ต ย ส ภ า

แ ผ น ก

ห ม าย เล ข ค ด แ ต ง ศ ำ ล ช น ต น ห ม าย เ ท ต